

TOMO VYTAUTO RASKEVIČIAUS

ataskaita už darbą Seime 2023 metais

✉ tomas.raskevicius@lrs.lt

☎ +370 5 209 6677

f [raskevicius2024](#)

📷 [tomas_vytautas](#)

Civilinės sąjungos įstatymo projektas

- 2023 m. gegužės 23 d. Seimas svarstymo stadijoje (t. y. antrajame balsavime) pritarė **Civilinės sąjungos įstatymo** projektui — 60 Seimo narių balsavo „už“, 52 — „prieš“ ir trys susilaikė. Įstatymui priimti liko paskutinis balsavimas Seime.
- Po trejus metus trukusių svarstymų komitetuose, ekspertinių vertinimų, diskusijų ir debatų, triuškinančio palaikymo šiam įstatymo projektui Seime vis dar nėra. Tačiau net ir esant šioms nepalankioms aplinkybėms, Lietuva šio įstatymo kontekste taip toli pažengusi dar niekada nebuvo. Tai vertinu kaip labai sėkmingų savo asmeninių ir Laisvės frakcijos pastangų rezultatą.
- Nesusituokusioms, tačiau kartu gyvenančioms poroms ir šeimoms — įskaitant ir tos pačios lyties šeimas — reikia rezultato, o tas rezultatas yra priimtas (o ne svarstomas) Civilinės sąjungos įstatymas. **Teisinis „partnerio“ statusas** civilinę sąjungą sudariusiems asmenims leistų naudotis daugiau nei 60 įstatymų įtvirtintomis teisėmis ir pareigomis — nuo teisės paveldėti be papildomų mokesčių iki valstybės paramos įsigyjant pirmąjį būstą.
- Raginu koalicijos partnerius — Seimo pirmininkę Viktoriją Čmilytę-Nielsen, Ministrę Pirmininkę Ingridą Šimonytę ir Užsienio reikalų ministrą Gabrielių Landsbergį — užtikrinti reikiamą balsų skaičių savo frakcijose Civilinės sąjungos įstatymo priėmimui. Raginu **Socialdemokratų** ir **Liberalų sąjūdžio** frakcijas Seime vykdyti savo rinkimines programas ir balsuoti už Civilinės sąjungos įstatymo projektą.
- Vertinant tai, jog liko tik vienas balsavimas Seime, o trūksta vos kelių balsų, toliau skaičiuosime palaikančius balsus ir, atsivėrus galimybių langui, teiksime įstatymą galutiniam balsavimui — priėmimui.
- Su Civilinės sąjungos įstatymo projektu galima susipažinti čia: bit.ly/3VMHgFJ.

Žmogaus teisių komiteto veikla

- 2023 metais Žmogaus teisių komitetas surengė 29 posėdžius ir du klausymus dėl įstatymų projektų. Su komiteto darbotvarkėmis ir nagrinėjamais klausimais išsamiau susipažinti galite čia: bit.ly/komitetas.
- Žmogaus teisių komitetas aiškinosi, ar Lietuvoje egzistuoja **efektyvi seksualinio smurto prieš vaikus prevencijos sistema**. Parlamentinės kontrolės metu Komitetas domėjosi, kaip Lietuvoje įgyvendinamos Europos Tarybos konvencijos dėl vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir seksualinės prievartos prieš juos konvencijos (dar žinomos kaip Lansarotės konvencijos) nuostatos, akcentavo seksualinės prievartos prevenciją per **kokybišką lytiškumo ugdymą**, įgyvendinant Gyvenimo įgūdžių ugdymo programą, bei diskutavo kitais susijusiais klausimais. Komitetas, įvertinęs ekspertų bei nevyriausybinų organizacijų pastebėjimus, konkrečioms institucijoms teikė pasiūlymus, kaip stiprinti seksualinio smurto prieš vaikus prevenciją per kokybišką **švietimą** ir prieinamas **teisinės bei psichologinės pagalbos** paslaugas. Komitetas taip pat pritarė įstatymų projektams, kurie padės veiksmingiau kovoti su seksualinės prievartos prieš vaikus problema. Siūlymais siekiama užtikrinti, kad baudžiamajame procese nuo seksualinių nusikaltimų nukentėję nepilnamečiai gautų maksimaliai prieinamą ir kokybišką valstybės garantuojamą teisinę pagalbą.
- Žmogaus teisių komitetas glaudžiai bendradarbiavo su ombudsmenų institucijomis bei teikė siūlymus dėl šių institucijų stiprinimo. Komitetas akcentavo būtinybę Seimui ir Vyriausybei užtikrinti reikiamą šių institucijų finansavimą, tokiu būdu laiduojant **ombudsmenų ir jų priimamų sprendimų nepriklausomumą**. Komitetas taip pat inicijavo atitinkamus teisės aktų pakeitimus. Pavyzdžiui, Komitete buvo pritarta įstatymo projektui, kuriuo būtų atsisakoma galimybės skusti rekomendacinio pobūdžio Lygių galimybių kontrolieriaus sprendimus teismui, tokiu būdu bereikalingai eikvojant institucijos lėšas. Komitetas taip pat suformulavo ir Vidaus reikalų ministerijai pateikė siūlymus **tobulinti nacionalinio pranešėjo kovai prekyba su žmonėmis sistemą**, šią funkciją perduodant Seimo kontrolierių įstaigai ir tokiu būdu užtikrinant mandato nepriklausomumą.

Žmogaus teisių komiteto veikla

- Žmogaus teisių komitetas daug dėmesio skyrė ir **migrantų bei prieglobsčio prašytojų teisių** užtikrinimo temoms. Seimo pavasario sesijos metu Komitetas sprendė migrantų *de facto* sulaikymo problemą ir teikė siūlymus, kad būtų apribotos galimybės sulaikyti sieną kirtusius užsieniečius be teismo sprendimo ir individualaus vertinimo. Svarstant siūlymą dėl migrantų „apgręžimo“ praktikos įteisinimo įstatymu, Komiteto pastangų dėka įstatyme sudėti saugikliai, neleidžiantys paneigti asmenų teisės į prieglobstį bei taikyti „apgręžimo“ praktikos tiems, kuriems iš tiesų reikalinga tarptautinė apsauga. Rudens sesijos metu Komitetas principingai pasipriešino įstatymo projektui, kuriuo siūlyta nustatyti maksimalų penkių mėnesių pasienio procedūros, t. y. *de facto* sulaikymo, terminą, kadangi toks laikotarpis ne tik nesuderinamas su Europos Sąjungos teise, tačiau projektu nėra tinkamai įgyvendinamas Konstitucinio Teismo nutarimas, kuriuo galiojanti nuostata pripažinta prieštaraujanti pagrindiniam šalies įstatymui.
- Žmogaus teisių komitete nagrinėti ir **sąžinės bei religijos laisvės užtikrinimo** klausimai. Komitetas siekė galutinai išspręsti Senovės baltų religinės bendrijos „Romuva“ teisinio statuso klausimą. Atsižvelgdamas į Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) sprendimą dėl šios religinės bendrijos, Komitetas parengė projektą dėl **valstybės pripažinimo suteikimo „Romuvai“**. Vis dėl to Seimas pasirinko ir toliau palikti šią religinę bendriją teisinio neapibrėžtumo stadijoje ir valstybės pripažinimo jai nesuteikė, nors bendrija atitinka visus šiam tikslui įstatymuose keliamus reikalavimus. Siekdamas spręsti šią problemą, Komitetas inicijavo Religinių bendrijų ir bendruomenių įstatymo pataisas, kuriomis nustatoma **aiškesnė valstybės pripažinimo suteikimo religinėms bendrijoms procedūra**. Šioms pataisoms Seimo buvo pritarta.
- Žmogaus teisių komitetas nagrinėjo **pilietybės išsaugojimo užsienio lietuviams** klausimus. Komitetas vienbalsiai pritarė įstatymo pataisoms, kuriomis būtų panaikinamas terminas, per kurį Lietuvos piliečių vaikai, gimę užsienyje nuo 1990 m. kovo 11 d. iki 2008 m. liepos 22 d., galėtų pateikti prašymą laikyti juos Lietuvos piliečiais. Tokiu atveju daugiau asmenų, gimusių per nurodytą laikotarpį, galėtų kreiptis dėl pilietybės išsaugojimo. Biurokratinių kliūčių mažinimas paskatins lietuvių kilmės asmenis išlaikyti visuomeninius, socialinius ar ekonominius ryšius su Lietuva. Seimas šiems įstatymo pataisoms pritarė. Tikimasi, kad šios įstatymo pataisos taps pozityviu signalu, rengiantis kitų metų gegužę vykščiamam **referendumui dėl Lietuvos pilietybės išsaugojimo**.

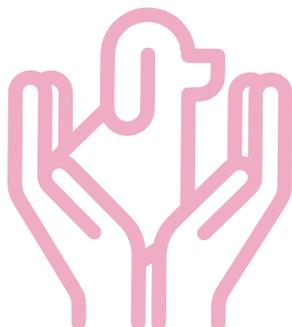
- Kartą ir visiems laikams **atsikratėme Petro Gražulio**. Seimas apkaltos būdu pašalino Petrą Gražulį iš Parlamento už priesaikos sulaužymą ir šiurkštų Konstitucijos pažeidimą. Apkaltos procesas pradėtas po to, kai asmeniškai kreipiausi į Seimą su prašymu įvertinti situaciją, kai Petras Gražulis slapčia balsavo už kitą Seimo narį jam nematant. Ironiška, kad ne už save Petras Gražulis spaudė mygtukus, balsuojant dėl Civilinės sąjungos įstatymo projekto įtraukimo į Seimo sesijos darbų programą.
- Nepalaikėme socialiai neteisingo **nekilnojamojo turto mokesčio** – siekiant plėsti mokesčio mokėtojų bazę (t. y. mokesčių mokančių žmonių skaičių), buvo siūloma mažinti mokesčius turintiems daug ir brangaus nekilnojamojo turto. Taip pat registravome siūlymus, kad nebūtų apmokestinamas pirmasis gyvenamasis būstas bei būtų naikinamos nepagrįstos mokesčių išimties bei lengvatų, pavyzdžiui, religinėms bendrijoms už komercinės paskirties nekilnojamąjį turtą.
- Seimas kreipėsi į Konstitucinį Teismą dėl **Stambulo konvencijos** atitikimo pagrindiniam šalies įstatymui. Tikiuosi, kad Konstitucinio Teismo išaiškinimas pabaigs nesibaigiančius gąsdinimus ir spekuliacijas dėl šios tarptautinės sutarties ratifikavimo ir prisidės sprendžiant smurto artimoje aplinkoje ir smurto prieš moteris epidemiją Lietuvoje.
- Laisvės frakcija vieningai palaikė **kailinių žvėrelių fermų draudimą** Lietuvoje. Taip pat buvome vienintelė frakcija Seime, vieningai **nepalaikiusi naktinių (optinių) taiklių įteisinimo** miško gyvūnų medžioklėje.
- Seimas pritarė Laisvės frakcijos inicijuotoms Pilietybės įstatymo pataisoms, kuriomis užtikrinama galimybė **užsienyje gimusiems lietuvių tėvų vaikams** išlaikyti Lietuvos Respublikos pilietybę. 2024-aisiais referendumu apsispręsime dėl **pilietybės išsaugojimo visiems užsienio lietuviams**.

- Reaguodamas į rezonansinius atvejus dėl Vilniuje neteisėtai kertamų medžių, registravau Administracinių nusižengimų kodekso pataisas, kuriomis siūlau **didinti baudas už neteisėtą miesto želdinių kirtimą** penkis kartus.
- Seimas nepritarė Vyriausybės siūlymui atsisakyti tariamą „homoseksualumo propagandą“ **draudžiančių įstatymo nuostatų**. Protestuodamas prieš Seime pamintus teisės viršenybės, saviraiškos bei žodžio laisvės principus, surengiau pilietinio nepaklusnumo akciją, kurios metu viešai sudeginau tris literatūros kūrinius apie LGBT žmones. Po nepavykusio balsavimo Seime, Teisingumo ministerija inicijavo kreipimąsi į Konstitucinį Teismą su prašymu išaiškinti, ar Nepilnamečių apsaugos nuo neigiamo viešosios informacijos poveikio įstatymo nuostatos neprieštarauja pagrindiniam šalies įstatymui.
- Laisvės frakcija **nepalaikė migrantų apgrėžimo įteisinimo įstatymu**. Valstybė privalo saugoti savo sienas ir nepasiduoti kaimyninių diktatorių šantažui, tačiau negalime pamiršti, kad esame demokratinė ir teisės viršenybe besivadovaujanti valstybė. Konstitucinis Teismas išaiškino, jog pasiūlytos priemonės, kuriomis neteisėtai sieną kirtę užsieniečiai buvo automatiškai *de facto* sulaikomi be teismo sprendimo prieštaravo Konstitucijai.
- Registravau Rinkimų kodekso pataisas, kuriomis siūlau **rinkimų biuletenyje žymėti faktą apie politinės partijos teistumą**. Politinė korupcija ne tik pakerta pasitikėjimą politine sistema, bet ir skatina demokratijos procesų eroziją. Todėl rinkėjai turi žinoti, už kokias politines partijas balsuoja.

- **Vilniaus miesto mero rinkimuose**, surinkęs daugiau nei 22 tūkst. Jūsų balsų, užėmiau 4-ąją vietą, o Laisvės partija iškovojo 9 vietas Vilniaus miesto taryboje. Ši rinkimų kampanija buvo nereali patirtis, leidusi kalbėti ne tik apie žmogaus teisių klausimus, bet ir apie vakarietišką Vilniaus ateities kryptį. Dėkoju už palaikymą!
- Visuotiniame Laisvės partijos suvažiavime birželio mėnesį **buvau išrinktas į partijos Valdybą** bei antrai kadencijai paskirtas partijos **pirmininkės pavaduotoju**. Ateinančių dvejų metų prioritetas — padaryti viską, kad kitos kadencijos Seime Laisvės frakcijos gretos būtų gausesnės, nei yra dabar. Laisvų ir drąsių žmonių Seime šiandien vis dar labai trūksta!
- Kartu su Laisvės partijos kolegomis dalyvavome **„Vilnius Pride 2023“** eitynėse už lygybę — buvome vienintelė parlamentinė jėga, kuri ne tik vieningai išreiškė solidarumą šiai pilietinei iniciatyvai, tačiau ir žygiavo kartu su pokyčių žmogaus teisių srityje siekiančiais žmonėmis.
- **Laisvės frakcija — skaidriausia Seime**. „Transparency International“ paskelbė, jog Laisvės frakcija aktyviausiai informuoja visuomenę apie susitikimus su interesų grupėmis ir registruotais lobistais. Per kadenciją asmeniškai dalyvavau 66 tokiuose susitikimuose, kurie visi buvo skelbiami viešai. Daugiau informacijos apie tai galite rasti www.manoseimas.lt.
- Įgyvendinau **Naujamiesčio gyventojų apklausą**, kurioje dalyvavo daugiau nei 800 rajono gyventojų. Naujamiesčio gyventojams aktualiausios problemos yra infrastruktūros (gatvių, šaligatvių ir kt.) būklė, žaliųjų erdvių stoka bei automobilių parkavimo vietų trūkumas. Apklausos rezultatų apibendrinimą ir pasiūlymus, ką galime padaryti drauge, sprendžiant šias problemas, galite rasti čia: bit.ly/3RMu2IG.
- Metų pabaigoje Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT) man įteikė apdovanojimą už **darbą žmogaus teisių srityje**, o Vilniaus jaunimo organizacijų sąjunga Apskritas stalas (VJOSAS) titulavo **metų jaunimo autoritetu**. Man labai svarbu žinoti, kad jauni žmonės mato pastangas kurti atviresnę ateities Lietuvą. Ačiū — Jūs jau esate ta Lietuva, kurioje norisi gyventi!
- Laisvės partija į Prezidentus iškėlė **Dainiaus Žalimo** kandidatūrą! Tikiu, jog profesorius Žalimas yra politinės lyderystės, žvelgiančios į ateitį, o ne pataikaujančios praeities tamsai, pavyzdys — žinau, jog tai bus Prezidentas, teisingas visiems. Daugiau informacijos apie mūsų kandidatą į Prezidentus ir prisijungti prie jo komandos galite čia: www.dainiuszalimas.lt.

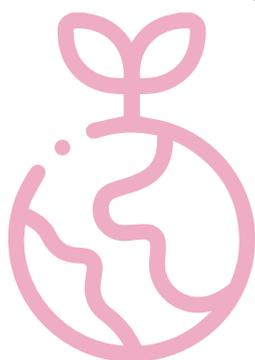

- Pateikti **23** teisės aktų projektai

- Balsuota **1637** kartus

- Dalyvauta daugiau nei **99 %** Seimo posėdžių

- Dalyvauta daugiau nei **25** televizijos ir radijo laidose

Tomo Vytauto darbotvarkę galite matyti čia: bit.ly/raskevicius